

RAČUNOVODSKE REŠITVE V JAVNIH PODJETJIH

A. Uvod

Ta standard je povezan z vsemi slovenskimi računovodskimi standardi razen s tistimi, ki obravnavajo posebnosti na izbranih področjih. Ureja le tiste posebnosti pri vrednotenju in izkazovanju sredstev in obveznosti do njihovih virov ter merjenju in izkazovanju odhodkov, prihodkov ter poslovnega in finančnega izida, ki so značilne za javna podjetja. Obdeluje

posebnosti vrst sredstev in načinov njihovega izkazovanja,
posebnosti vrst obveznosti do virov sredstev in načinov njihovega izkazovanja,
posebnosti obračunavanja amortizacije,

- č) posebnosti vrst stroškov in odhodkov ter načinov njihovega izkazovanja,
posebnosti razčlenjevanja in merjenja prihodkov,
posebnosti ugotavljanja in obravnavanja raznih vrst poslovnega in finančnega izida,
posebnosti prevrednotovanja,
obliko bilance stanja,
obliko izkaza poslovnega in finančnega izida ter
vrste in vsebine posebnih razpredelnic in pojasnil k računovodskim izkazom.

Opredeljuje ključne pojme in vsebuje tudi pojasnila.

Ta standard se opira na predpise, ki urejajo področje gospodarskih javnih služb.

V njem predpisane oblike izkazov so namenjene računovodskemu poročanju za poslovne potrebe. Oblike poročanja za davčne in statistične potrebe urejajo posebni predpisi.

Z javnimi podjetji so v tem standardu mišljene vse pravne osebe, ki v skladu s predpisi opravljajo te službe, ne glede na organizacijsko obliko (javna podjetja in javni gospodarski zavodi) in ne glede na to, ali so gospodarske javne službe njihova celotna dejavnost ali le njen del. Ta standard se uporablja tudi za osebe zasebnega prava iz četrte in pete alineje prvega odstavka 6. člena zakona o gospodarskih javnih službah, če tako določa pogodba o prevzemu opravljanja gospodarske javne službe, razen določb, ki se nanašajo na sredstva v upravljanju.

Standard (poglavje B) je treba brati skupaj z opredelitvami pojmov in razlagami izrazov (poglavjem C), pojasnili (poglavjem Č) in Uvodom v slovenske računovodske standarde.

B. Standard

a) Posebnosti vrst sredstev in načinov njihovega izkazovanja

35.1. Za opredeljevanje in izkazovanje sredstev javno podjetje uporablja slovenske računovodske standarde (SRS) 1-7 in dopolnitve, obdelane v SRS 35.2-35.8.

35.2. Javno podjetje izkazuje posebej sredstva, ki se uporabljajo neposredno za opravljanje posameznih gospodarskih javnih služb, po posameznih gospodarskih javnih službah, in posebej sredstva, ki se uporabljajo neposredno za opravljanje drugih dejavnosti.

35.3. Javno podjetje posebej izkazuje vsa brezplačno pridobljena osnovna sredstva po vrstah. Za vrednost teh osnovnih sredstev oblikuje dolgoročne rezervacije.

35.4. Če javno podjetje poleg gospodarskih javnih služb opravlja tudi druge dejavnosti, izkazuje posebej osnovna sredstva za opravljanje posameznih gospodarskih javnih služb in posebej osnovna sredstva za opravljanje drugih dejavnosti. Če uporablja ista osnovna sredstva za opravljanje več dejavnosti, mora v posebnih razkritjih prikazati sodila, po katerih osnovna sredstva razporeja na posamezne dejavnosti, in deleže sredstev, namenjene opravljanju posameznih dejavnosti. Te deleže upošteva pri razporejanju amortizacije, učinkov prevrednotenja in drugih gospodarskih kategorij, ki so povezane s posameznimi vrstami teh sredstev.

35.5. Če javno podjetje opravlja dejavnosti, pri katerih v proizvodnem procesu ustvarja proizvode, ki jih je mogoče imeti v zalogi, izkazuje zaloge, ki jih ustvari pri opravljanju gospodarskih javnih služb, posebej.

35.6. Javno podjetje izkazuje finančne naložbe in terjatve do države ali občine ločeno, in sicer po njihovih vrstah.

35.7. Javno podjetje razčlenjuje aktivne časovne razmejitve po posameznih dejavnostih gospodarskih javnih služb in drugih dejavnostih.

35.8. Javno podjetje izkazuje opredmetena osnovna sredstva, ki jih dobi v upravljanje od države ali občin in jih lastnica izkazuje kot terjatev v čisti vrednosti teh sredstev, danih v upravljanje, med opredmetenimi osnovnimi sredstvi.

Javno podjetje izkazuje opredmetena osnovna sredstva, dobljena v upravljanje, po vrstah in lastnikih. Nasprotna postavka teh sredstev na kontih obveznosti do virov sredstev so dolgoročne obveznosti do države ali občine.

Če se na podlagi predpisa oziroma odločitve države ali občin opredmetena osnovna sredstva, dana v upravljanje, zaradi nerealno izkazane vrednosti ponovno ovrednotijo, se razlika med prvotno in novo vrednostjo na podlagi obračuna in pisnega soglasja knjigovodsko izkaže kot povečanje ali zmanjšanje obveznosti do lastnice.

Če s pogodbo o prenosu sredstev v upravljanje ali drugim predpisom ni določeno drugače, se opredmetena osnovna sredstva v upravljanju prevrednotujejo v skladu s SRS 1 - Opredmetena osnovna sredstva. Učinki prevrednotenja v celoti povečujejo ali zmanjšujejo obveznosti do lastnice sredstev v upravljanju.

b) Posebnosti vrst obveznosti do virov sredstev in načinov njihovega izkazovanja

35.9. Za opredeljevanje in izkazovanje obveznosti do virov sredstev javno podjetje uporablja SRS 8-11 in dopolnitve, obdelane v SRS 35.10-35.17.

35.10. Delež države ali občine, ki je za javno podjetje, ki opravlja gospodarske javne službe, izračunan v skladu s 73. členom zakona o gospodarskih javnih službah, je delež države ali občine v njegovem osnovnem kapitalu.

35.11. Osnovni kapital razčlenjuje javno podjetje tako, da je mogoče ugotoviti lastniške deleže države, občin in drugih.

35.12. Javno podjetje izkazuje obveznost, ki jo ima do države ali občine zaradi sredstev, dobljenih od prve ali druge v upravljanje, kot dolgoročno obveznost. Obveznosti do drugih virov sredstev, ki se nanašajo na sredstva v upravljanju in jih je javno podjetje pridobilo v svojem imenu za račun lastnice sredstev v upravljanju, izkazuje posebej.

35.13. Med dolgoročne obveznosti za sredstva, prejeta v upravljanje od države ali občine, sodijo tudi obresti od posojenih namenskih denarnih sredstev za nadomestitev ali povečanje sredstev, ki jih je država ali občina dala v upravljanje javnemu podjetju. Obresti za posojila, ki jih je najelo javno podjetje za zgraditev ali nabavo opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanju, če ni v pogodbi med ustanoviteljem in javnim podjetjem ali drugim aktu ustanovitelja opredeljeno drugače, zmanjšujejo dolgoročno obveznost do države ali občine oziroma povečujejo sredstva, ki jih je javno podjetje prispevalo za zgraditev ali nabavo opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanju.

35.14. Med dolgoročne obveznosti do države ali občine sodijo tudi sredstva, ki jih država ali občina nakaže javnemu podjetju za obnovo opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanju, če so namenjena zamenjavi njihovih delov, s katero se povečajo koristi od teh sredstev v primerjavi s koristmi pred zamenjavo.

35.15. Namenska sredstva države ali občine za povečanje vrednosti drugih opredmetenih osnovnih sredstev povečujejo

obveznosti do države ali občine za sredstva, prejeta v upravljanje, če so namenjena nabavi, razširitvi ali obnovi drugih opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanju;

dolgoročne rezervacije, če gre za osnovna sredstva v lasti javnega podjetja.

35.16. Javno podjetje izkazuje oblikovanje in porabo dolgoročnih rezervacij iz SRS 35.15 posebej za nabavo, razširitev in obnovo drugih opredmetenih osnovnih sredstev, namenjenih za opravljanje gospodarske javne službe, ter

posebej za nabavo, razširitev in obnovo drugih osnovnih sredstev.

35.17. Javno podjetje izkazuje posojila za nabavo opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanju ločeno od posojil, najetih za nabavo opredmetenih osnovnih sredstev v svoji lasti.

c) Posebnosti obračunavanja amortizacije

35.18. Za obračunavanje in izkazovanje amortizacije javno podjetje uporablja SRS 1, 2 in 13 ter dopolnitve, obdelane v SRS 35.19-35.22.

35.19. Javno podjetje obračunava amortizacijo za vsa sredstva, za katera jo je po SRS 13 treba obračunavati, ne glede na to, ali so kupljena z njegovim denarjem ali brezplačno pridobljena iz proračuna ali od drugih ali pa dobljena v upravljanje.

35.20. Javno podjetje ločeno izkazuje obračunano amortizacijo in njeno uporabo za osnovna sredstva v lasti za opravljanje gospodarskih javnih služb, osnovna sredstva v lasti za opravljanje drugih dejavnosti in osnovna sredstva v upravljanju.

35.21. Če s pogodbo o prenosu opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanje ali z drugim aktom države ali občine ni določeno drugače, obračunava javno podjetje amortizacijo za osnovna sredstva v upravljanju po metodi enakomernega časovnega amortiziranja.

35.22. Če na podlagi predpisa ali ustanoviteljeve odločitve stroškov amortizacije osnovnih sredstev, danih v upravljanje, ni mogoče vračunati v cene proizvodov oziroma storitev, država ali občina pa ne zagotovi dotacije iz proračuna za pokrivanje teh stroškov, se vsakoletni stroški amortizacije nadomestijo v breme izrednih prihodkov zaradi ustreznega zmanjšanja dolgoročne obveznosti do države ali občine. Če v drugem aktu ni drugače določeno, je mogoče kot ustanoviteljevo odločitev upoštevati tudi letni načrt javnega podjetja, ki ga je potrdil ustanovitelj (so ga potrdili ustanovitelji). Takšne primere mora javno podjetje razkriti v pojasnilih k računovodskim izkazom.

č) Posebnosti vrst stroškov in odhodkov ter načinov njihovega izkazovanja

35.23. Za razčlenjevanje stroškov in odhodkov javno podjetje uporablja SRS 13-16 in dopolnitve, obdelane v SRS 35.24-35.29.

35.24. Kadar javno podjetje opravlja več dejavnosti, izkazuje stroške in odhodke po posameznih dejavnostih. Zagotavljati mora podatke o neposrednih, spremenljivih posrednih in stalnih posrednih stroških posameznih dejavnosti.

35.25. Javno podjetje posebej izkazuje stroške vzdrževanja opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanju. Če je država ali občina dala sredstva v upravljanje javnemu podjetju in je s predpisom, pogodbo ali odločitvijo lastnice določeno, da se stroški vzdrževanja pokrivajo iz prihodka, doseženega z opravljanjem gospodarskih javnih služb, javno podjetje pokrije stroške vzdrževanja iz tega prihodka. Če take določbe ni, se pokrijejo iz prejetih dotacij oziroma v skladu s predpisi ali dogovorom z lastnico sredstev.

35.26. Javno podjetje oblikuje, če je to gospodarno oziroma če to zahteva država ali občina, za vsako posamezno dejavnost poslovnoizidno mesto. Za vsako poslovnoizidno mesto ugotavlja prihodke, neposredne proizvodne stroške, spremenljive posredne stroške in stalne posredne stroške. Za vsako poslovnoizidno mesto posebej izkazuje na njem nastale in njemu prisojene stroške.

35.27. Znotraj poslovnoizidnega mesta določi javno podjetje stroškovne nosilce. Nanje se na podlagi izračunov razporejajo stroški. Če se amortizacija pokriva iz prihodkov od prodaje proizvodov oziroma storitev gospodarskih javnih služb, prenaša javno podjetje na stroškovne nosilce tudi amortizacijo sredstev, uporabljenih pri opravljanju gospodarskih javnih služb, in amortizacijo sredstev v upravljanju.

35.28. Kadar ustvarja javno podjetje več vrst proizvodov oziroma opravlja več vrst storitev, uporablja za razporejanje posrednih stroškov na stroškovne nosilce predračunsko in obračunsko kalkulacijo z dodatki ter sestavlja razdelilnike stroškov. Iz teh mora biti razvidna povezanost med posrednimi stroški in osnovo, izbrano za njihovo razporejanje na stroškovne nosilce.

35.29. Javno podjetje izdelava predračunsko kalkulacijo po enaki metodiki kot obračunsko.

d) Posebnosti razčlenjevanja in merjenja prihodkov

35.30. Za razčlenjevanje in merjenje prihodkov javno podjetje uporablja SRS 18 in dopolnitve, obdelane v SRS 35.31-35.33.

35.31. Prihodki od poslovanja v javnem podjetju so vsi zneski od prodaje proizvodov oziroma storitev, ne glede na to, kdo je plačnik. Prispevki, takse in/ali druga plačila, ki jih javno podjetje na podlagi zakona pobira za državo ali občino, niso prihodki javnega podjetja.

35.32. Prihodki od poslovanja javnega podjetja so tudi dotacije iz proračuna, razen tistih, ki se začasno izkazujejo kot dolgoročne rezervacije. Namenske dotacije uvršča javno podjetje med prihodke, ko nastanejo stroški oziroma odhodki, za pokritje katerih so bile dane.

35.33. Med prihodke od poslovanja uvršča javno podjetje tudi prispevke posameznikov, krajevnih skupnosti in drugih oseb za vzdrževanje objektov in naprav ter za opravljanje gospodarskih javnih služb, razen če je s pogodbo posebej določeno, da se ta sredstva izkazujejo drugače.

e) Posebnosti ugotavljanja in obravnavanja raznih vrst poslovnega in finančnega izida

35.34. Za ugotavljanje in obravnavanje raznih vrst poslovnega in finančnega izida uporablja javno podjetje SRS 19 in dopolnitve, obdelane v SRS 35.35-35.38.

35.35. Javno podjetje ugotavlja po posameznih dejavnostih prispevek za kritje in kosmati dobiček ali izgubo, na ravni celotnega podjetja pa dobiček ali izgubo.

35.36. Dobiček ali izguba na ravni celotnega podjetja se razdeli na del, ki izhaja iz opravljanja gospodarskih javnih služb, in del, ki izhaja iz opravljanja drugih dejavnosti, če je to glede na obseg drugih dejavnosti gospodarno oziroma če to zahteva država ali občina.

35.37. Izgubo zaradi razlike med največjo prodajno ceno proizvodov oziroma storitev gospodarskih javnih služb, ki jo je določila država ali občina, in njihovo stroškovno ceno izkaže javno podjetje v poslovnem poročilu in jo pojasni.

35.38. Javno podjetje ugotavlja po posameznih dejavnostih finančni izid iz celotnega poslovanja, finančni izid iz naložbenja, finančni izid iz financiranja in celotni finančni izid.

f) Posebnosti prevrednotovanja

35.39. V razmerah spremenjene kupne moči prevrednoti javno podjetje vsa sredstva in obveznosti do njihovih virov ter stroške, kot določajo slovenski računovodski standardi ter dopolnitve, obdelane v SRS 35.40 in 35.41.

35.40. Javno podjetje posebej izkazuje učinke prevrednotenja sredstev in obveznosti do njihovih virov ter stroškov, ki se nanašajo na

- opravljanje gospodarskih javnih služb in
- opravljanje drugih dejavnosti.

35.41. Javno podjetje posebej izkazuje učinke prevrednotenja sredstev v upravljanju in z njimi povezane obveznosti do njihovih virov. Učinki prevrednotenja sredstev v upravljanju povečujejo ali zmanjšujejo obveznosti do države ali občine iz naslova sredstev v upravljanju.

g) Oblika izkaza stanja

35.42. Izkaz stanja javnega podjetja ima obliko dvostranske bilance stanja in postavke, opredeljene v SRS 24 - Oblike bilance stanja za zunanje poslovno poročanje. Bilanca stanja javnega podjetja je seštevek podbilance sredstev javnega podjetja in obveznosti do njihovih virov ter podbilance sredstev v upravljanju in obveznosti do njihovih virov, pri čemer so razmerja med obema podbilancama izključena. Podbilanci se sestavljata za analitske in druge potrebe. Podbilanca sredstev podjetja in obveznosti do njihovih virov ter podbilanca sredstev v upravljanju in obveznosti do njihovih virov, iz katere so razvidni sredstva v upravljanju po posameznih lastnikih in obveznosti do posameznih lastnikov iz naslova sredstev v upravljanju, sta sestavni del pojasnil k računovodskim izkazom.

35.43. Med postavkami sredstev mora posebej izkazovati terjatev iz naslova porabe denarnih sredstev javnega podjetja za financiranje sredstev v upravljanju, ki pomeni obračunsko razmerje do podbilance sredstev v upravljanju in obveznosti do njihovih virov. Med postavkami obveznosti do virov sredstev mora javno podjetje posebej izkazovati obveznost iz naslova porabe denarnih sredstev v upravljanju za financiranje sredstev javnega podjetja, ki pomeni obračunsko razmerje do podbilance sredstev v upravljanju in obveznosti do njihovih virov.

35.44. V podbilanci sredstev v upravljanju in obveznosti do njihovih virov morajo biti sredstva in obveznosti do njihovih virov razčlenjeni vsaj takole:

Sredstva

A. Stalna sredstva

Opredmetena osnovna sredstva

1. Zemljišča in zgradbe

- a) Zemljišča
- b) Zgradbe

2. Proizvajalne naprave in stroji

3. Druge naprave in oprema

4. Osnovna sredstva, ki se pridobivajo

- a) Predujmi za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev
- b) Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi

B. Gibliva sredstva

Denarna sredstva

Naložbe prostih denarnih sredstev

C. Terjatve iz naslova uporabe sredstev v upravljanju za financiranje sredstev v lasti javnega podjetja

Obveznosti do virov sredstev

A. Dolgoročne obveznosti

Dolgoročne finančne obveznosti

Dolgoročna bančna posojila za nabavo opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanju

Druge dolgoročna posojila za obnavljanje opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanju

Dolgoročne obveznosti za sredstva, dobljena v upravljanje od države

Dolgoročne obveznosti za sredstva, dobljena v upravljanje od občine

Druge dolgoročne obveznosti za sredstva, dobljena v upravljanje od drugih

B. Kratkoročne obveznosti

Kratkoročne finančne obveznosti

Kratkoročna bančna posojila za nabavo opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanju

Druge kratkoročna posojila za nabavo opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanju

Kratkoročne obveznosti za sredstva, dobljena v upravljanje od države

Kratkoročne obveznosti za sredstva, dobljena v upravljanje od občine

Druge kratkoročne obveznosti za sredstva, dobljena v upravljanje od drugih

C. Obveznosti iz naslova uporabe sredstev v lasti javnega podjetja za financiranje sredstev v upravljanju

h) Oblika izkaza poslovnega in finančnega izida

35.45. Pri sestavljanju izkaza poslovnega izida uporablja javno podjetje SRS 25 - Oblike izkaza poslovnega izida za zunanje poslovno poročanje - in dopolnitve, obdelane v SRS 35.46-35.48.

35.46. Izkaz poslovnega izida sestavi javno podjetje po različici II oblike izkaza iz SRS 25, razen če obstajajo utemeljeni razlogi za sestavitev po različici I.

35.47. Vsa javna podjetja, ne glede na velikost, razčlenjujejo čiste prihodke od prodaje na tiste, ki so jih pridobila z opravljanjem javnih gospodarskih služb, in tiste, ki so jih pridobila z opravljanjem drugih dejavnosti. Prav tako razčlenjujejo prihodke od obresti in odhodke zanje na del, ki je povezan z opravljanjem gospodarskih javnih služb, in del, ki je povezan z opravljanjem drugih dejavnosti. Dotacije iz proračuna izkazuje javno podjetje posebej.

35.48. Javno podjetje razčleni v pojasnilih k računovodskim izkazom stroške po funkcionalnih skupinah iz SRS 25.8 na stroške opravljanja gospodarskih javnih služb in stroške opravljanja drugih dejavnosti. Podatki o posameznih vrstah stroškov so razvidni iz poslovnih knjig ali izračunani na podlagi ustreznih sodil.

35.49. Pri sestavljanju izkaza finančnega izida uporablja javno podjetje SRS 26 - Oblike izkaza finančnega izida za zunanje poslovno poročanje - in dopolnitve, obdelane v SRS 35.50.

35.50. Javno podjetje razčleni v pojasnilih k računovodskim izkazom finančne tokove pri poslovanju, finančne tokove pri naložbenju in finančne tokove pri financiranju po posameznih gospodarskih javnih službah in drugih dejavnostih, ki jih opravlja.

i) Vrste in vsebine posebnih razpredelnic in pojasnil k računovodskim izkazom

35.51. Letno poročilo javnega podjetja vsebuje poleg razpredelnic, predpisanih z zakonom o gospodarskih družbah ali določenih s temeljnimi slovenskimi računovodskimi standardi in SRS 35.1-35.50, še tele razpredelnice in pojasnila k računovodskim izkazom:

- pregled gibanja namenskih dotacij iz proračuna (pritokov in odtokov) po namenih;
- pregled obračunane in porabljene amortizacije za opredmetena osnovna sredstva v upravljanju, v katerem mora biti prikazana tudi neporabljena amortizacija iz prejšnjih let;
- prikaz poslovnega izida javnega podjetja, razdeljenega na del, ki izhaja iz opravljanja gospodarskih javnih služb, in del, ki izhaja iz opravljanja drugih dejavnosti, v skladu s SRS 35.36 in 35.37, ter prikaz pokrivanja izgube ali razporejanja dobička iz opravljanja gospodarskih javnih služb;
- prikaz izračunavanja posrednih stroškov za razporejanje na posamezne dejavnosti in stroškovne nosilce,
- prikaz sodil, v skladu s katerimi so na posamezne dejavnosti razporejeni sredstva, obveznosti do njihovih virov, prihodki in odhodki,
- podbilance stanja sredstev in obveznosti do njihovih virov za posamezne dejavnosti javnih služb in za druge dejavnosti,

- predračunsko in obračunsko kalkulacijo cene proizvoda oziroma storitve, iz katere so razvidni
 - neposredni stroški (brez stroškov, ki se nanašajo na sredstva v upravljanju),
 - neposredni stroški, povezani s sredstvi v upravljanju,
 - posredni spremenljivi proizvodjalni stroški (brez stroškov, ki se nanašajo na sredstva v upravljanju),
 - posredni spremenljivi proizvodjalni stroški, povezani s sredstvi v upravljanju,
 - posredni stalni proizvodjalni stroški (brez stroškov, ki se nanašajo na sredstva v upravljanju)
 - posredni stalni proizvodjalni stroški, povezani s sredstvi v upravljanju, in
 - neproizvajalni posredni stroški.

C. Opredelitve pojmov oziroma razlage izrazov

35.52. V tem standardu je uporabljenih nekaj izrazov, ki jih je treba razložiti in tako opredeliti ključne pojme.

Dejavnost gospodarskih javnih služb je dejavnost, katere namen je ne le doseganje dobička, temveč tudi povečevanje splošne blaginje. Na poslovanje teh služb vpliva neposredno država, ki določa način opravljanja gospodarskih javnih služb in pogoje zanj.

Gospodarske javne službe so službe, ki zagotavljajo javne gmotne dobrine, kot so proizvodi in storitve, katerih trajno in nemoteno ustvarjanje je v javnem interesu zaradi zadovoljevanja javnih potreb.

Sredstva v upravljanju so opredmetena osnovna sredstva v upravljanju ter denarna sredstva, ki so namenjena pridobivanju opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanju ali dodatnim vlaganjem v ta sredstva.

č) **Opredmetena osnovna sredstva v upravljanju** so sredstva, ki jih država ali občina dá v uporabo in upravljanje izvajalcu gospodarske javne službe, ne prenese pa nanj lastninske pravice. Ta sredstva podrobneje opredeljujejo predpisi, ki urejajo posamezna področja gospodarskih javnih služb.

Dotacije iz proračuna javnemu podjetju so zneski, ki jih dobiva javno podjetje iz državnega ali občinskega proračuna za financiranje gospodarskih javnih služb, kadar je polna lastna cena proizvoda ali storitve gospodarske javne službe večja od prodajne cene oziroma kadar država ali občina pokriva amortizacijo. Proračunska sredstva, ki jih prejema javno podjetje kot plačilo za opravljanje gospodarske javne službe, ki bremeni državo oziroma občine, se štejejo med redne prihodke.

Obnavljanje opredmetenih osnovnih sredstev je vlaganje v obstoječa opredmetena osnovna sredstva, s katerim se podaljšuje doba njihove koristnosti.

Razširjanje opredmetenih osnovnih sredstev je vlaganje v obstoječa opredmetena osnovna sredstva, s katerim se povečujejo bodoče koristi od njih; pri tem so izvzete koristi zaradi obnavljanja opredmetenih osnovnih sredstev.

Č. Pojasnila

35.53. Javno podjetje in republika oziroma občine urejajo medsebojna razmerja v pogodbi ali drugem aktu. V njem so opredeljeni obseg in vrsta opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanju, vrednost, po kateri so bila opredmetena osnovna sredstva, dana v upravljanje, doba koristnosti teh sredstev, način kasnejšega prevrednotovanja teh sredstev, razpolaganje s sredstvi amortizacije, ki jih zagotavlja cena javne dobrine, sestava cene javne dobrine, način pokrivanja stroškov vzdrževanja opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanju, sodila za razdelitev dobička ali izgube na ravni javnega podjetja na del, ki izhaja iz opravljanja gospodarskih javnih služb, in del, ki izhaja iz opravljanja drugih dejavnosti, način oblikovanja in usklajevanja medsebojnih obveznosti in terjatev iz naslova opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanju ter druge zadeve, pomembne za ureditev razmerij v zvezi z upravljanjem teh sredstev in delovanjem javnega podjetja.

35.54. Vse določbe, ki v tem standardu opredeljujejo ločene evidence za opravljanje gospodarskih javnih služb, se nanašajo na vse organizacije, ki opravljajo te službe, če delež dejavnosti gospodarskih javnih služb v celotni dejavnosti javnega podjetja to upravičuje. Posebnosti, ki se nanašajo le na opravljanje gospodarskih javnih služb, upošteva javno podjetje le pri ugotavljanju poslovnih in finančnih izidov opravljanja teh služb in pri sestavljanju drugih računovodskih poročil, ki se nanašajo na te službe.

35.55. Dobo koristnosti in preostalo vrednost opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanju določi javno podjetje, če v pogodbi o prenosu teh sredstev v upravljanje ni opredeljeno drugače, samostojno, pri tem pa se opira na SRS 1 in SRS 13.9.

35.56. Dobo koristnosti in preostalo vrednost opredmetenih osnovnih sredstev javnega podjetja, ki se uporabljajo pri opravljanju gospodarskih javnih služb in za katera je treba obračunavati amortizacijo, določi javno podjetje samo, če v aktu o njegovi ustanovitvi ali predpisu ni določeno drugače.

35.57. Dolgoročne rezervacije, ki so namenjene pokrivanju stroškov opravljanja gospodarskih javnih služb, se zmanjšujejo v dobro prihodkov od poslovanja.

35.58. Postavka terjatve iz naslova uporabe sredstev v upravljanju za financiranje sredstev v lasti javnega podjetja, izkazana v podbilanci iz SRS 35.44, je znesek sredstev v upravljanju, ki je porabljen za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev v lasti javnega podjetja. Ugotovi se kot razlika med vsoto vseh obveznosti do virov sredstev v upravljanju in vsoto vseh sredstev v upravljanju.

Postavka obveznosti iz naslova uporabe sredstev v lasti javnega podjetja za financiranje sredstev v upravljanju, izkazana v podbilanci iz SRS 35.44, je znesek, ki ga javno podjetje zagotovi za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev v upravljanju iz lastnih virov. Ugotovi se kot razlika med vsoto vseh sredstev v upravljanju in vsoto vseh obveznosti do virov sredstev v upravljanju.

D. Datuma sprejetja in začetka uporabe

35.59. Ta standard je sprejel strokovni svet Slovenskega inštituta za revizijo na svoji seji 12. oktobra 2001. Minister za finance je dal soglasje k njemu. Javna podjetja, ki imajo poslovno leto enako koledarskemu, ga začnejo uporabljati s 1. januarjem 2002, preostala javna podjetja pa s prvim poslovnim letom, ki se začne po tem datumu. Z uveljavitvijo tega standarda preneha veljati SRS 35 - Računovodske rešitve v javnih podjetjih (1993).